

BMÅS

NYTT

TIDNING AV OCH OM BORÅS MINIATYRÅNGLOKSSÄLLSKAP

KALLES FÖRSTA TJÖTSIDA 2013.

Våren är inom räckhåll och, om en inte allt för avlägsen tid, är vi igång med vårrustningen av vår bana. Några av oss kanske rent av har påbörjat detta arbete redan.

Vad gäller SP:s bom, så är den nu satt i drift. Onsdagen den 27 februari kl. 19.00 fälldes den automatiskt så som den är programmerad att göra.

Det har varit ett projekt som tagit sin tid. Det är flera år sedan de första signalerna om att SP skulle sätta upp staket med låsta grindar runt sitt område kom oss till kännedom. Av diverse orsaker drog det ut på tiden.

I början av mars 2010 fick jag några dokument från Borås stad / Samhällsplanering. Bland annat fick vi reda på att de ordnat servitut på mark så att de kunde bygga en alternativ väg till Sandlidsbanan, om vi inte kunde ta oss till banan via SP i framtiden. Eftersom det inte gick att ordna parkering åt våra besökare till trafikdagarna utefter den vägen, hade ett avtal med SP om evenemangsparkering för vår räkning förhandlas fram. Detta avtal undertecknades och returnerades. Ett kopia finns arkiverat bland våra dokument.

På sluttampen gick det fort, måndagen den 24 februari fick jag reda på att under påföljande onsdag skulle bommen sättas i drift. Jag kvitterade ut 20 st. *taggar* för BMÅS räkning under onsdagen. Med Anders hjälp ordnades en informell träff i byssjan, där han ordnat både värme och fika för att överlämna *taggar* till några av boråsarna i föreningen.

Bommen är öppen, vardagar mellan 06.00 – 19.00, på övrig tid är den i nerfällt läge. Det medför att om någon, som inte är tilldelad en *tagg* av styrelsen, får ta sig till banan till fots vid de tider då bommen stänger av bilvägen. De av oss medlemmar som planerar att anlända till banan i samband något arrangemang och räknar med att anlända vid en tid då bommen är stängd, får i god tid ta kontakt med mig, så kan det säkert gå att lösa. Tänk också på att ni som inte har *tagg* kan bli instängda. Efter årsmötesförhandlingarna får ni som finns på styrelsens lista och är närvarande på årsmötet era personliga *taggar*.

forts sidan 7...

EN NY BOGGI FÖR 7¼"

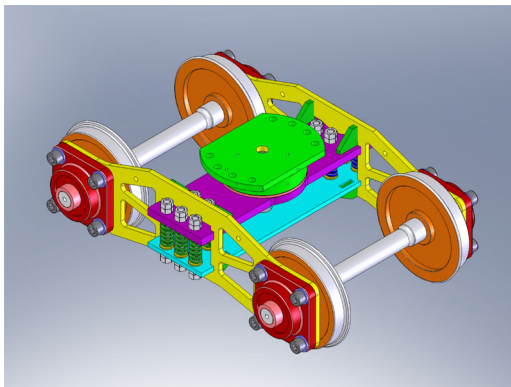
Hans Åhsgren har under lång tid skissat på en ny boggi för vagnar till 7¼" banor.

Vi får här ta del av hans konstruktion. En färdig prototyp föreligger och består av laserskurna delar och CNC-svarvade hjul och axlar. Kullagren är sfäriska, sitter i standard lagerboxar och gör att boggin är rörlig i de nödvändiga riktningarna samtidigt som den är helt stabil för resandevagnar. De små gröna trianglarna, som är placerade på ovensidan av den violetta plattan och på undersidan av den blå sitter svetsade på sina platser dock inte i boggisidorna och gör att dessa inte kan vika sig i sidled då kullagren är sfäriska.

Tio fjädrar från Lesjöfors ombesörjer bekvämligheten för de resande.

Detta är ett privat initiativ från Hans och kommer så småningom att visas i funktion. Eventuella ändringar kan när som helst göras om något behöver justeras.

Vidare upplysningar om de för produktion lämpliga boggierna kommer när tiden är lämplig, att publiceras i BMÅS-NYTT och på hemsidan.

DET LÄNGSTA TÅGET I VÄRLDEN

Australiska järnvägstransporter av bruten järnmalm går över långa sträckor och med mycket långa tågsätt. Man kan ofta se varifrån de olika lasterna kommer genom att iakttaga hur vagnarna är lastade vid olika gruvor.

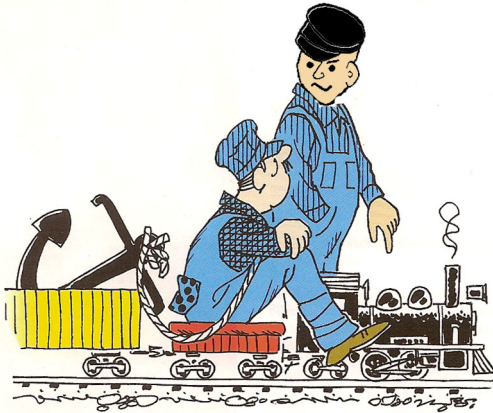
Australiska bolaget BHP-P med järnmalmståg är det längsta och tyngsta tåg, som någonsin gått i trafik i hela världen. Tåget finns med i Guinness rekordbok. Rekordet sattes den 21 juni 2001 i västra Australien på en sträcka på över 300 miles (ca 50 svenska mil).

Man gjorde detta för att prova kontrollsystemet "Locotrol" för mycket långa tåg, där man placerar loket på jämna avstånd i hela tågsättet. Detta minskar belastningen på kopplarna och minskar därmed risken för koppelsbrott.

Ordningsföljden för rekordtransporten var 2 lok–166 vagnar, 2 lok–168 vagnar, 2 lok–168 vagnar, 1 lok–180 vagnar med det sista loket längst bak. Tåget kontrollerades av endast en lokförare.

Förvisso en storslagen syn! Njut av bilderna på länken nedan. Varning för långt tåg!

<http://www.youtube.com/watch?v=9LsuNWjRaAo>

"Fick du någonsin bromsarna att fungera?"
frågar Allrond.

Vi äro nu taggade till tusen
inför årets begivenheter
på vår bana.
Se även ordförandens
inledande skrivelse.

Rolle har tagit ut sitt nya
lokomotiv för att se om det
tål snö och kyla.

Studebakers designer
Raymond Lowey ritade
inte bara bilar,
han ritade även dessa
båda lokomotiv.

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE I BMÅS ÅR 2013

Härmed kallas alla medlemmar i Borås MiniaturÅngloksSällskap
till årsmöte lördagen den 27 april klockan 13.00.

Plats: BMÅS klubbstuga.

Förslag till dagordning vid årsmötet 2013.

1. Mötets öppnande.
2. Godkännande av dagordning.
3. Val av ordförande för mötet.
4. Val av sekreterare för mötet.
5. Val av två rösträknare.
6. Fråga om mötets behöriga utlysande.
7. Styrelsens verksamhetsberättelse.
8. Balansräkning.
9. Revisorernas berättelse.
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
11. Budget för år 2013.
12. Medlemsavgift för år 2014.
13. Val av ordförande för föreningen under arbetsåret 2013.
14. Val av två styrelseledamöter för åren 2013–14.
15. Val av suppleanter för 2013.
16. Val av två revisorer för år 2013.
17. Val av två personer att utgöra valberedning inför nästa årsmöte.
18. Medlemmarnas motioner.
19. Styrelsens propositioner.
20. Kalender 2013.
21. Nya medlemmar.
22. Övriga frågor.
23. Mötets avslutande.

Önskar medlem ställa motion till årsmötet, vore styrelsen tacksam om vederbörande, torde inlämna densamma till sekreteraren, **senast tisdagen den 9 april 2013**, så att styrelsen får möjlighet att förbereda frågan, i de fall detta erfordras.

Att verkligen OBSERVERA!

Eftersom SP:s bom är stängd under helger, kommer vi att ha en bomvakt, som kan öppna infartsbommen mellan klockan 12.20 till 12.55 under lördagen. OBS! Kom i tid! Ring GR på telefon 0708–22 72 79 om du blir fast utanför. Sen ankomst bestraffas svårt av styrelsen! Utfart efter årsmötet kommer att ske i kontrollerad svärm efter behag om tagg finnes, ingen skall behöva bli instängd!

Styrelsen

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅRET 2012

Ordinarie årsmöte hölls den 28 april 2012 i BMÅS klubbstuga, där 15 medlemmar mött upp. Den nya styrelsen fick följande utseende: Karl-Gustav Ryberg ordf., Anders Lööf vice ordf., Staffan Engström sekr., Jonas Amoson kassör, Roland Birat-Pettersson ledamot, Per Ljungberg suppleant samt Pär Ryberg suppleant. Antalet medlemmar var under det gångna året 116 stycken.

Vår klubbtidning BMÅS NYTT utkom under det gångna året med fyra nummer med Göran Rosén som redaktör. Göran har, i samarbete med Per Johansson, tagit hand om vår hemsida och lyft kvaliteten till allas belåtenhet. Göran gjorde även en rad förbättringar på vårt klubblok.

Den årligt återkommande besiktningen av vår bana utfördes av Salwéns Ingenjörbyrå.

En liten grävmaskin av typ Backhoe införskaffades. Den kommer till god användning vid kommande arbeten vid vår anläggning.

Investeringar i Korvpalatset gav riklig utdelning i form av korvar och kontanter.

En ny toalettbyggnad uppfördes. Denna är försedd med en komposttoalett av märket Biolan. Komposteringen är godkänd av Miljöförvaltningen.

En omfattande fasadrenovering av klubbstugan utfördes av medlemmarna under Roland Birat-Petterssons handfasta ledning.

Under följande söndagar bedrevs trafik för allmänheten: 27 maj, 10 juni, 8 juli, 5 augusti, 19 augusti samt 9 september. Totalt kördes 3755 resenärer. Under de anslutande lördagarna utfördes diverse arbeten och kördes ånglok allt efter behag. Traditionsenligt ordnades det även separata körningar för barn. Detta år blev det 478. En sammanräkning ger vid handen att vi fick 4233 betalande passagerare under 2012.

Den 26 maj var det Medlemmarnas dag med tillhörande protokollfört möte, och den 4 augusti Ångdagen med tillhörande supé.

Protokollförda styrelsemöten ägde rum 22 april, 29 april, 8 september och 13 oktober.

Inom ramen för det nationella trädsäkringsprojektet för våra järnvägar fälldes i november månad ett antal träd på den del av vår anläggning som ligger närmast normalspårsjärnvägen och motorvägen.

Och till sist skall noteras att SP och därmed BMÅS fick en ny infart och att BMÅS har fått en evenemangs-parkering.

Styrelsen

TRAFIK FÖR BARNGRUPPER I MAJ

Gunnar Lindberg, Staffan Persson och undertecknad kommer att köra tågtrafik för förskolor och andra barngrupper under tisdagen den 28 och onsdagen den 29 maj i år.

FÖRBERED DIG INFÖR DEN KOMMANDE ÅNGLOKSSOMMAREN

Några råd inför de årliga och obligatoriska provningarna av lokomotivens ångpannor. Detta gäller alla ånglok och lokägaren ansvarar själv för att aktuella provningar utförs samt att de även dokumenteras enligt det regelverk som gäller.

Det vore bra om alla åtminstone täthetsprovade sina ångpannor hemma så att man vet att grejorna håller tätt innan man är på plats på banan. Det vanligaste är att regulatorn läcker och då har man en rimlig chans att åtgärda detta i tid. Det vore ju tråkigt att inte få köra med loket när man nu har fraktat det till vår bana.

Det är enkelt att använda sig av en handpump (tenderpump) vid täthetsprovning och provtryckning. Det är mycket viktigt att pannan är helt fylld så att ingen luft finns kvar i pannan när detta görs.

Det går bra att provtrycka vid vår bana, med då måste man ha med sig egna pluggar för säkerhetsventiler och lokets manometer samt anslutningsadapter med R1/8" (rörgänga) ut- eller invändigt. En speciell noggrann manometer, med tillräckligt visningsområde, skall användas. Lokets skalenliga manometer skadas om den utsätts för tryck utanför sitt skalaområde och kommer efter en sådan behandling att visa felaktiga värden. BMÅS har inga möjligheter att ha alla sorters anslutningsnipplar i lager för respektive lok, utan det är lokägarens ansvar att medföra dessa för att provtryckningen skall gå att genomföra.

Tillsynsansvarig för detta är Roland Birat-Pettersson och han har med sig en provpump för ändamålet. Det vore dock bra om alla provade hemma först så att det funkar. Den som har frågor om detta och även kan behöva lite tips runt detta kan ringa *tillsynsansvarig* på telefon 0581 – 700 11 eller 0703 – 37 26 37.

Glöm inte att ta med lokpannans journaler och protokoll när du kommer med ditt ånglok till banan. En ånglokägare som inte medför protokoll och journaler som intygar att prov och tester är utförda i rätt tid enligt gällande regelverk får inte trafikera vår bana. Detta gäller nöjesträff, egen provkörning samt deltagande i våra trafikdagar. Vår bana har tillstånd enligt ordningsslagen och banan är alltid tillgänglig för allmänheten. Det är av största vikt att vi följer de regler som gäller bl.a. för att försäkringen skall gälla vid trafik på vår bana.

Urklipp från KONTROLL & PROVTRYCKNING AV MINIATYRÅNGPANNOR, översättning av The Examination & Testing of Miniature Steam Boilers, Issue 1–Jan 2006.

9 Årlig provning

- 9.1 Visuell inspektion som beskrivs i 7.6 och bilaga B, skall göras på kall ångpanna med intervaller som inte överskrider 14 månader.

- 10 Funktionsprov
- 10.1 Provning under ångtryck skall göras:
- a) före första gången ångpannan tas i bruk
 - b) efter varje provtryckning, och
 - c) inom intervaller som inte överstiger 14 månader.
- 10.2 Ångpannan skall kontrolleras under tiden ångtrycket stiger samt med fullt arbetstryck.
Rätt funktion skall kontrolleras på följande tillbehör:
Att minst två (2), av varandra oberoende, fungerande vattenmatningssystem finns (injektor, handpump, axelpump etc.). Två injektorer räknas som två oberoende anordningar.
Manometer (med markering för max tillåtet arbetstryck).
Att vattenståndsglasen går att blåsa och att vattnet stiger till sin tidigare nivå igen utan fördröjning.
- 10.3 Ångpannan skall eldas för fullt med max bläster. Provet skall pågå så länge att ett stabilt läge är uppnått. Säkerhetsventilerna skall klara av att blåsa ut ånga så att trycket inte ökar mer än 10 % över arbetstrycket.

Kort om provtryckning:

Provningstryck vid löpande provning skall vara 150% av arbetstrycket.

- 11.1 Provprotokollet från provtryckningen har en giltighetstid på maximalt:
- 11.2 Ångpannor av koppar: Fyra (4) år från provtryckningsdatum.
- 11.3 Ångpannor av stål: Fyra (4) år från första provtryckningen av ny ångpanna och därefter med två (2) års intervall.
Ståångpannor som är tagna i bruk före 1 januari 2006 skall provtryckas med två (2) års intervall.

OBS! Pannan får endast användas om både provtryckning och funktionsprov är utförda och godkända.

Styrelsen för BMÅS

...forts från sidan 1 KGR,

Trafikverket har under vintern utfört trädsäkring utefter den stora järnvägen som passerar vårt område. Det är en himla massa träd som tagits ner och det har blivit fria vidder och öppet landskap utefter en del av vårt spår också. Den björk som togs ner har vi fått till ved att bränna i den öppna spisen i klubbhuset. Så de som kan tänka sig att kapa, klyva och stapla den i vårt vedskjul är mycket välkomna för en insats.

Kontakta gärna och snarast Anders Löf 0515–594 59 eller 0709–49 72 05 om ni känner er hågade för att hjälpa till, hantlangare och bärhjälp erfordras.

Inne i tidningen finns det en artikel som vänder sig till er som har ånglok, som en påminnelse om det åtagande och ansvar det innebär att äga och använda ett sådant.

Tågledare för BMÅS, Tkl Sandlid Central, Karl-Gustav Ryberg

TRAFIKDAGAR PÅ SANDLID RUSTANSBERGS JÄRNVÄG OCH ANDRA KLUBBAKTIVITETER ÅR 2013.

01 maj	Vårrustning av banan	<i>Från 10.00</i>
04 – 05 maj	Vårrustning av banan	<i>Båda dagarna från 10.00</i>
11 – 12 maj	Vårrustning av banan	<i>Båda dagarna från 10.00</i>
18 – 24 maj	Arbetsvecka inför Medlemmarnas dag	<i>Ring 070 – 518 88 94 för info.</i>
25 maj	Medlemmarnas dag	<i>Traditionsenligt program.</i>
25 maj	Prova på dag för allmänheten	<i>Mellan 10.00 – 13.00</i>
26 maj	Trafikdag för allmänheten	<i>Mellan 10.00 – 14.00</i>
28 maj – 29 maj	"Dagiskörning", ej med ånglok	<i>Bokas på telefon: 033–274049</i>
08 juni	Arbete på banan	<i>Mellan 10.00 – 14.00</i>
09 juni	Trafikdag för allmänheten	<i>Mellan 10.00 – 14.00</i>
06 juli	Arbete på banan	<i>Arbete på banan m.m.</i>
07 juli	Trafikdag för allmänheten	<i>Mellan 10.00 – 14.00</i>
27 juli – 02 augusti	Arbetsvecka inför Ångdagen	<i>Ring 070 – 518 88 94 för info.</i>
03 augusti	Ångdagen	<i>Utställning 10.00 – 14.00 Ingen organiserad tågtrafik.</i>
04 augusti	Trafikdag för allmänheten	<i>Resandetrafik, utställning. Mellan 10.00 – 14.00</i>
17 augusti	Arbete på banan	<i>Arbete på banan m.m.</i>
18 augusti	Trafikdag för allmänheten	<i>Mellan 10.00 – 14.00</i>
7 september	Arbete på banan	<i>Arbete på banan m.m.</i>
8 september	Trafikdag för allmänheten	<i>Mellan 10.00 – 14.00</i>
28 – 29 september	Avrustning inför vintern	<i>Båda dagarna från 10.00</i>

**Ytterligare upplysningar genom K-G Ryberg telefon 070 – 518 88 94.
Du kan också nå föreningen på e-post info@bmas.se**

UNDERBAR FILM FRÅN NEW MEXICO OCH COLORADO

För de som har anslutning till internätet kan nedan angivna länkar och sökord vara av stort intresse. Det är visserligen inte svensk historia, men eftersom även allt utanför Sverige kan vara av intresse är det på sin plats att redovisa det i denna publikation. Många andra filmer finns från denna trakt i USA, sök på **Cumbres and Toltek** för god underhållning genom datorn,

<http://www.youtube.com/watch?v=Cl5IPcD-BzQ>